СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION 1.

РІК L. Ч. 65. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 23. березня 1942. No. 65. Jersey City, N. J., Monday, March 23, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807
Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016
THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Що Не Повинно й Не Має Статись Між Анґлією і Америкою?

„Ди Автпост", що є виданий американцями в Лондоні, в листку за лютий порушує дуже важну справу британсько-американської дружби. Він каже, що лад у світі дасться зліквідувати тільки тоді, коли між Великою Британією і Злученими Державами заіснує справжня дружба. Бо тільки тоді не станеться те, що сталось з англійсько-французькими відносинами. А попсувались вони тому, що таки так було, що як в Англії так і в Франції таки собі не довіряли і себе не розуміли.

Це не дійсна дружба, коли народи звязують себе тільки ради особистих інтересів чи страху перед спільним ворогом. Така звязь звичайно вривається, коли минаються причини, що їх звязали. Ніякі вороги і запевнення не створять любови, де її нема. В Віші французький уряд відносивсяб і тепер інакше до Англії, якби не було ще досі так багато французів, що завидують і недовіряють Англії.

Того всього не сміє бути в англійсько-американських відносинах. Є теж ріжниці між американцями й англійцями, але вони маловажні, бо по правді як одні так і другі в найважніших справах думають однаково і живуть спільними ідеалами. Американці знаеть краще англійців через літаратуру і звязки добрим лекторам, що приїжджають до Америки. Та англійці мають не дуже добре розуміння американського життя, бо глядять на нього часто очима тих картин, що їх випускає Галивуд. А їх краще пізналиб, колиб читали наприклад, „Мейн Стріт" Сінклера Луїса. Англійсько-американські відносини треба плекати не тільки в часі війни, але й в часі мира. І треба це робити без натиску і поспіху, а з розвагою, держачись засади „фер плей", яка однаково дорога як англійцям так і американцям.

СОВЕТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОФЕНЗИВИ

„Ди Москав Нюз", що виходить англійською мовою в Куйбишеві, осідку советського уряду, домагається від Великої Британії й Злучених Держав негайного поведення офензиви проти Гітлера і його союзників. Кажеться, що тільки таким робом будуть вратовані „ті успіхи, що їх осягнули Совети підчас зимової кампанії".

ПЕРЕД ЗМІНОЮ ФРАНЦУЗЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ВАШИНГТОН. — Вилием Симпс пише, що Гітлер може нагло змінити свою політику „співпраці" з урядом Петена та прямо силою вимогти від Франції віддати йому все, що потребує. Йде тут мова в першу чергу про французьку фльоту. Кажуть, що Дарлян згодився на віддання фльоти німцям, та проти того виступив сам Петен. Здогади ці тим більш правдоподібні, що Гітлер невдоволений з процесу Делядіє й Блюма в Ріом. Німці сподівалися, що на тому процесі головним обвинуваченим буде Англія, яка ніби „змусила" Францію до війни. А тим часом процес взяв інший оборот; обвинувачених лідерів судять за те, що взагалі програли війну.

През. Рузвелт Наказав Готовити в Австралії Офензиву Проти Японії

Юнайтед Прес подає про інтервю з ген. Доґласом МекАртуром, яке є першим по його прибуттю до Австралії. Ґен. МекАртур заявив, що през. Рузвелт наказав йому покинути Филипини і переїхати до Австралії на те, щоб тут перевести підготовку до великої офензиви проти японського наїздника, але з тим, щоб в першу чергу звільнити від ворога Филипини. Тому саме він підкреслив у розмові з журналістами, що „Я пробився через ворожі терени і верну назад". А це означає, що ґен. МекАртур вважає своїм першим завданням прогнати японців з Филипин.

КАЖУТЬ, ЩО НІМЦІ АРЕШТУВАЛИ ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА

ЛОНДОН. — З Парижа наспіли вістки, що Ґестапо арештувало в Парижі великого князя Володимира Кириловича, претендента до російського царського трону. Крім самого князя арештовано ще цілу низку його співробітників. Згідно з тими інформаціями, німці зажадали, щоб князь Володимир перенісся до Німеччини та звідтам вів пропаганду проти теперішнього уряду ССР. Крім того вони жадали, щоб він, як претендент до царського престолу, видав заклик до червоної армії, щоб вона збунтувалася проти Сталіна та підписала мир з німцями.

Князь Володимир Кирилович мав відмовитись від цього і за це мав бути арештованим аґентами Ґестапо.

ПОЩО ПИТАТИ ВАШИНГТОН, КОЛИ ВСЕ ЯСНЕ?

Московська „Правда" невдоволена з чуток, що ґен. Сікорскі, премієр польського уряду на вигнанню, хоче шукати інтервенції з боку Злучених Держав у справі східних границь Польщі. „Правда" каже, що не треба ніякого американського „арбітражу" чи посередництва през. Рузвелта, бо польсько-советський договір є дуже ясний і його не можна зле розуміти. Проти нього не мали ніякого закиду ні польський уряд, ні польський посол у Москві.

ДЕСЯТЬ НАЙКРАЩИХ ГЕНЕРАЛІВ СВІТА

ЛОНДОН. У військових колах вироблено лісту „найкращих генералів", які визначилися в теперішній війні. До них належать:

Америка: Ґенерал Доґлас МекАртур, оборонець Филипинів, а тепер начальний вожд аліянтських військ в Австралії. Німеччина: Маршал Ервін Ромель, командант німецького Африканського Корпусу та маршал фон Рундштедт, командант німецької армії на Україні. СССР: Маршал Симон Тимошенко, організатор проти-офензиви в Донецькому Басейні, та ґен. Жуков, командант московського фронту. Велика Британія: Ґен. сер Архібальд Вейвел, тепер командуючий Індії. Китай: Маршал Чянґ Кай-шек. Японія: Ґенерал Ямашіта, командант Малайської кампанії. Голяндія: Ґенерал Гейн тер Портен, командант Східної Індії. Югославія: Ґенерал Драґа Міґайлович, організатор сербських повстанців.

ПОЛЬСЬКА ПРОПАҐАНДА ПРО „УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ В ВАШИНҐТОНІ"

Польсько-американська пропаганда, що проявляється теж у виді „Бюлетенів Фундації Пулаского", займається часто українськими справами, але пише нераз так, що прямо тоді брати це під серіозну увагу. Зразком неграмотности є стаття Бюлетину п. н. „Україна штурмує, але головою о мур...", що облетіла майже всю польську пресу в Америці, а є полемікою зо статтею „Свободи" на тему „Малопольскі Східней". У тій „відповіди" пишеться, наприклад, що „першою руською столицею був Харків"... З такими польськими „істориками" тяжко полемізувати! Та в найновіщім бюлетині пишеться, уже не „про голову, що бє о мур", а про те, що Вашинґтон є „завалений інформаціями", що ідуть на шкоду Польщі. Дослівно пишеться таке: „В багатьох американських колах зачинають давати віру думці, що Східня Малопольська з Львовом і Білорусь з Вильном є українськими містами, які Росія справедливо вважає інтегральною частиною Української Радянської Республики, що має по війні дістати за старанням Аліянтів повну незалежність".

Бюлетин взиває американських поляків до „контр-пропаганди" ще й тому, що „американські українці знаходять в Америці багато серця для справи визволення України, та що та справа у Вашинґтоні добре поставлена". Тільки, що наразі, каже Бюлетен, про цю справу тепер виразно не говориться, щоб тепер „не дражнити Росії"...

Бюлетен згадує ще за вплив, який робить промова посла Глинки, що була виголошена в справі незалежної України в Отавськім парляменті. А при кінці згадує і про те, що велику пропаганду роблять українські робітники в Америці, що порозсилали книжки про Україну до конгресменів і сенаторів, що ті книжки поперечитували і повірили в те, що в них написано...

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918, by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

З Українських Земель Під Німецькою Окупацією

НЕМА ЗБІЖЖА НА УКРАЇНІ

Німці стараються витиснути з України якнайбільше збіжжа та харчів. Німецький комісар Кох обїжджає по українських землях, стараючися вплинути на організування харчевих достав для німецької армії. Та збіжжа на Україні обмаль. Ця найбагатша країна Европи знайшлася по кількох місяцях страшної війни на порозі голоду. Цього навіть і самі німці не закривають. „Пройсіше Цайтунг", що виходить в Кенінгсберґу, пише, що харчеве положення на Україні є надзвичайно тяжке та що навіть „німецький орґанізаційний ґеній" нічого не вдіє. Бракує зерна на весняні засіви, й щоб обробити весняні роботи, німці, правдоподіб, но, будуть змушені доставити засівне зерно для цілої України.

Експльоатація України.

Та не зважаючи на ось такі оплакані обставини, німці далі переводять систематичну експльоатацію. В кожному селі вони іменують т. зв. „баверфірер-ів", цебто щось в роді мужів довіря, які є відповідальні за доставі збіжжа та харчів. За сховання чи невіддання збіжжа накладають німецькі окупанти дуже суворі кари. З націстівським грабунковим пляном є получена теж і розбудова сітки залізничих та битих доріг. У Львові та Ризі створено спеціяльні бюра плянування, які мають начеркнути пляни нових шляхів, що веститимуть з України в „серце Европи, цебто в Німеччину. До тих ґіґантичних плянів вербується робітників зо всіх окупованих країв Европи.

Адміністрація.

В адміністраційному поділі панує дійсний хаос. Україну поділено на ріжні комісаріяти. Є т. зв. „комісарят України". Західна Україна пішла до польського Ґенерал-Ґубернаторства, т. зв. „Транс-Дністрія" є під румунською окупаційною владою, а з Волині та частини Поділля створено недавно т. зв. Ґенеральний Волинсько-Подільський Комісаріят з осідком в Берестю над Бугом. На чолі комісаріяту стоїть якийсь Шине. Простір того комісаріяту має 96,000 кв. клм. і простягається від Берестя й Пінська аж до Камінця Подільського. Адміністрація є в руках німців, а тільки нижчі місця обсаджують теж і українським елементом.

Здогади Про Розчленування Советського Союзу

В своїй промові Гітлер сказав, що війна проти Росії буде так довго провадитися поки „большевицький кольос не буде відкинутий за означені границі". Нюйорське „Новое Русское Слово" пище, що це є натяк на майбутнє розчленування Советського Союзу поміж „тоталітарний трикутник", яке виглядалоб ось так:

Японія забралаб Далеко-Східний край з Владивостоком. Забайкалля пішлоб до Монгольського Князівства, яке буде під японським протекторатом. Півостров Коля та Карелія дісталися б Фінляндії. Ленінґрад з околицею прилученоб до Естонії, яка разом з Латвією та Литвою творилаб німецький протекторат. Білорусь, Польща та вся Україна й частина Кавказу будуть прилучені до Німеччини. Італія дістане частину Кавказу. З тих магометанських племен, що заселюють советські азійські простори на схід від Каспійського моря, включаючи Туркестан, Афґаністан і частину Індії, булаб створена окрема держава. Росії осталисяб території на схід від Волги, північ з Архангельском та Сибір по Балкайське озеро.

РУМУНСЬКІ НАЦІСТИ ПРОТИ СЛОВЯН

Всіх словян треба висилити з Европи на Сибір. А европейську Росію скольонізувати Німеччиною і її союзниками. Таке пише румунський часопис „Актинея", що є про-націстівського напрямку.

Та особливо замітне те, що цей часопис нарікає на російську імміґрацію, що не виставила леґіонів проти Советів, а зокрема невдоволений він з українців. Про тих останніх висказується він так: „Поведінка українців та інших меншин принесла ще більше розчарування. В Україні нема революції, а українці бються проти „осі" так само завзято, як і москалі".

ТІЛЬКИ АМЕРИКА МОЖЕ ЗДІЙСНИТИ ПЛЯНИ ПОЛЬЩІ

Так заявив Е. Р. Моров, радіовий коментатор, подаючи вістку, що ґен. Сікорскі іде до Вашинґтону. Казав, що в таке вірять поляки.

ДОНОСЯТЬ ПРО БАНКРОЦТВО НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ЛОНДОН. — З окупованих німцями українських земель надходять відомости, які одержує польський уряд на вигнанню, а які стверджують банкроцтво німецької політики „щирости та прихильности" до українців. Відношення німців до українців, оперте на брехні й дволичності, витворює все більше й більше розчарування серед українського громадянства. З того приводу відправлено комісаря Східної Галичини, Ляша. Головною причиною його відставки було це, що він не міг прийти до порозуміння зарівно з українськими провідними колами, як теж і з широкими українськими масами. Поведення німців з українцями, головно на Великій Україні, поглиблює далі ненависть українського населення до німців. Сумніваються, чи новий комісар Вехтер буде успішніший від Ляша, коли іде про зєднання прихильного наставлення з боку українців. Головною провиною цеї невдачі є неможливість розвязання українсько-німецького питання в такій формі, як цього хочуть німці. Бо німці хотілиб перемінити українців на касту гельотів, а українці домагаються свободи.

УКРАЇНСЬКІ КОМУНІСТИ — ЦЕ ОСОБЛИВА ПОРОДА

Канадійський „Дзвін" пише, що промова посла А. Глинки в Отавському парляменті зробила „великий розголос в англійській і українській пресі на користь української справи". Всі українці з неї задоволені — крім одних комуністів, що називають її „ганебною промовою", так, як і українські большевики в Америці. Ствердивши те, „Дзвін" пише ось що:

„Здається, що не знайдеться в ніякому іншому народі таких зіпсованих типів, як оці згадані комуністи. Можна перейти цілий світ, але ви нігде не знайдете комуністів іншої народности, щоби вони були настроєні проти волі свого народу, з котрого самі вони вийшли. Коли інші народи борються за свою волю-освободження, то їхні комуністи не виступають проти змагання своєї нації, а широко коперують з ріжними партіями, щоб освободитись з чужої неволі. Та до такої розваги ще не доросли українські комуністи..."

НОВА АДМІНІСТРАЦІЯ БАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ

З припоручення Альфреда Розенберґа, міністра для окупованих територій на сході, створено національні адміністративні тіла для Литви, Латвії та Естонії. Голови тих національних тіл будуть урядувати в характері шефів департаменту під німецькою зверхністю.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—